

Μελέται ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Παγκοσμίου Οἰκονομίας

Η ΕΛΒΕΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΒΕΤΙΚΟΝ ΦΡΑΓΚΟΝ

ΥΠΟ

ΓΑΒΡΙΗΛ ΚΡΕΣΤΟΒΙΤΣ

Τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ νομίσματα τῶν μεγαλυτέρων καὶ οἰκονομικῶς ἰσχυροτέρων χωρῶν ὑφίστανται καταπληκτικὰς διακυμάνσεις, τὸ ἐλβετικὸν φράγκον ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρῇ ἀπολύτως ἀκεραίαν τὴν ἀξίαν του.

Εἰς τί ὀφείλεται τὸ φαινόμενον αὐτὸ τῆς πλήρους σταθερότητος τοῦ ἐλβετικοῦ φράγκου; Καὶ ἡ σημερινὴ οἰκονομικὴ καὶ δημοσιονομικὴ κατάστασις τῆς Ἑλβετίας δίδει τὴν βεβαιότητα ὅτι ἡ σταθερότης αὐτῇ, ἡ νομισματικὴ, θὰ ἔχῃ διάρκειαν;

Πρὸς ἐξακρίβωσιν τούτων ὀφείλομεν νὰ ἐξετάσωμεν τὴν οἰκονομικὴν, δημοσιονομικὴν καὶ νομισματικὴν κατάστασιν τῆς Ἑλβετίας.

Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Ἡ παγκόσμιος κρίσις, ἀπὸ τὴν ὁποίαν κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη εἶχε μείνει σχεδὸν ἄθικτος ἡ Ἑλβετία, ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους νὰ εἰσδύῃ μετ' ἐνστάσεως καὶ εἰς αὐτήν.

Ἡ Ἑλβετία εἶναι χώρα, ἥς ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις ἐξαρτᾶται κυρίως ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Περὶ αὐταρκείας βιομηχανικῆς ἢ γεωργικῆς δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος, προκειμένου περὶ αὐτῆς.

Αἱ ἐλβετικαὶ βιομηχανίαι (βιομηχανία ὠρολογοποιίας, ὑφαντουργημάτων, μεταξωτῶν ταινιῶν, κεντημάτων, βιομηχανία μηχανῶν καὶ χημικῶν προϊόντων) ὑποφέρουν σήμερον γενικῶς ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν ἀγορῶν καταναλώσεως καὶ ἀπὸ τὰς δυσχερείας, τὰς ὁποίας ἐδημιούργησαν οἱ ὑφ' ὅλων σχεδὸν τῶν χωρῶν ἐφαρμοσθέντες περιορισμοὶ ὡς πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τῶν διεθνῶν πληρωμῶν.

Μόνον αἱ ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν ἐργαζόμεναι βιομηχανίαι—αἱ ὅποια ὅμως παίζουσι δεύτερον πρόσωπον εἰς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν τῆς χώρας—ἠδυνήθησαν νὰ διατηρήσουν, παρὰ τὴν γενικὴν κρίσιν, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, τὴν μέχρι τοῦδε παραγωγὴν των καὶ τὰς τιμὰς των, καὶ τοῦτο χάρις εἰς τοὺς περιορισμοὺς εἰσαγωγῆς (*contingentements*), οἱ ὅποιοι ἤρχισαν νὰ ἐφαρμόζωνται ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1932.

Ἡ ἐσωτερικὴ ἀγορὰ δύναται ὅμως νὰ μένη διαρκῶς ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τὴν δυσμενῆ ἐξέλιξιν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου; Ἡ μεγάλη εὐαισθησία τῶν βιομηχανικῶν καὶ ἐμπορικῶν κύκλων ἔναντι τῶν ἐπιρροῶν, τῶν προερχομένων ἀπὸ τὸν συναγωνισμόν τῶν μεγάλων καταστημάτων παντοειδῶν εἰδῶν (*Warenhäuser*) καὶ ἄλλων νέων ἐμπορικῶν ὀργανισμῶν, (ὡς τῶν καταστημάτων μὲ ἐνιαίας τιμὰς), γεννᾷ τὸν φόβον, ὅτι τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ βιομηχανία δὲν θὰ δυνηθοῦν νὰ ὑποστοῦν ἄνευ σοβαρῶν κλονισμῶν τὴν ἀναπότρεπτον μείωσιν τῶν τιμῶν τῶν ἐμπορευμάτων των καὶ τῆς καταναλώσεώς των.

Ἐνῶ εἰς πολλὰ ἄλλα κράτη ἡ ἀφομοίωσις, δηλ. ὁ ἐκπесμός τῶν ἐσωτερικῶν τιμῶν, ἔχει συντελεσθῆ ἀπὸ πολλοῦ, ἐν Ἑλβετίᾳ συναντᾷ μεγίστας δυσκολίας. Αὐταὶ προέρχονται κυρίως ἀπὸ δύο λόγους: ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἐλβετικὸς λαὸς εἶναι συνηθισμένος εἰς ὑψηλὸν ἐπίπεδον ζωῆς (*standard of life*) καὶ ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι μέγα μέρος τῶν διὰ τὴν ἐγχώριον κατανάλωσιν ἐργαζομένων βιομηχανικῶν καὶ ἐμπορικῶν οἰκῶν ὑποφέρουν ἀπὸ ὑπερβολικὴν ἐπένδυσιν κεφαλαίων. Πολλὰ ἐλβετικὰ βιομηχανικὰ ἐπιχειρήσεις, αἱ ὅποια ἐργάζονται κυρίως διὰ τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν, κατέχουν παραγωγικὰς δυνάμεις, τὰς ὁποίας δὲν δύνανται ποτὲ νὰ χρησιμοποιοῦσιν πλήρως. Τὰς χρησιμοποιοῦν εἰς ὁμαλοὺς καιροὺς μόνον κατὰ 50—60 ο). Αἱ ἐπιχειρήσεις αὐταὶ προσπαθοῦν ἐν τούτοις νὰ ἐπιτύχουν τόκον ἀνταποκρινόμενον εἰς τὰ δυσανάλογα πρὸς τὴν παραγωγὴν των κεφάλαια. Ἀποτέλεσμα τῆς καταστάσεως αὐτῆς εἶναι αἱ ὑψηλαὶ τιμαὶ τῶν προϊόντων των, τιμαὶ τὰς ὁποίας προστατεύουν δι' αὐστηρῶν συμβάσεων καὶ ὅσον τὸ δυνατόν ἰσχυροτέρων συνδικάτων. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τὸ ἐμπόριον. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπιδιδομένων εἰς αὐτὸ αὐξάνει δυνασολόγως πρὸς τὸν πληθυσμόν. Ὁ συναγωνισμὸς εἶναι μέγας. Ἐπομένως οἱ ἐλβετικοὶ ἐμπορικοὶ οἶκοι προσπαθοῦν δι' ὅλον ἐν μεγαλυτέρας αὐξήσεως τῶν κεφαλαίων των νὰ παρουσιάσουν καλυτέραν ἐμφάνισιν, νὰ προσελκύσουν περισσοτέρους πελάτας. Τὰ πολλὰ κεφάλαια ἀπαιτοῦν ὅμως καὶ πολλοὺς τόκους. Διὰ νὰ περισυλλεχθοῦν οἱ τόκοι αὐτοὶ ἀπαιτοῦνται ὑψηλαὶ τιμαί, αἱ ὅποια ἐξασφαλίζονται διὰ τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων. Τὸ

αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τὰς Τραπεζάς. Εἰς οὐδὲν ἄλλο μέρος τῆς Εὐρώπης συναντᾷ τις τόσα τραπεζιτικὰ ἰδρύματα μὲ τόσα ὑποκαταστήματα πολυτελῶς διωργανωμένα, ὅσα ἐν Ἑλβετίᾳ. Καὶ αὕτη ἡ πληθώρα τῶν Τραπεζῶν συντελεῖ εἰς τὴν διατήρησιν ὑψηλῶν ἐσωτερικῶν τιμῶν, αἵτινες παρεμποδίζουν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως τὴν διατήρησιν σημαντικῆς ἐξαγωγῆς, ἀκόμη δὲ περισσότερον τὴν αὕξησιν αὐτῆς.

Τὸ ἐλβετικὸν ἐξωτερικὸν ἐμπόριον ἐπηρεάσθη δυσμενέστατα ὑπὸ τῆς κρίσεως, ὡς ἐμφαίνουν καὶ οἱ κάτωθι ἀριθμοί:

Ἔτη	Ἐξαγωγή (Εἰς ἑκατομμ. ἐλβτ. φρ.).	Εἰσαγωγή	Διαφορά
1928	2.139	2.719	—580
1929	2.098	2.731	—633
1930	1.762	2.563	—801
1931	1.349	2.251	—902
1932	801	1.763	—962

Τὸ ἐλβετικὸν ἐξωτερικὸν ἐμπόριον ἦτο βεβαίως ἀνέκαθεν παθητικόν. Ἡ παθητικότης του ὅμως αὕτη δὲν ἦτο ποτὲ τόσο μεγάλη ὡς σήμερον καὶ ὑπερεκαλύπτετο διὰ τῆς ἐνεργητικότητος τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν. Ὡς εἶδομεν ἐν τούτοις ἀνωτέρω, ἡ παθητικότης τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου βαίνει ὁλονὲν αὐξάνουσα, ἐνῶ, ὡς θὰ ἴδωμεν περαιτέρω, τὸ ἐνεργητικὸν τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν ὁλονὲν μειοῦται. Ἡ γεωργία ἐξ ἄλλου ὑποφέρει καὶ αὕτη πολὺ. Ἡ πτώσις τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν προϊόντων ἐπέφερε σημαντικὴν μείωσιν τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ. Τὸ ἔδαφος τῆς Ἑλβετίας εἶναι ἄγονον καὶ μόνον μετὰ μεγίστου κόπου καὶ πολλῶν θυσιῶν κατορθοῦται ἡ καλλιέργεια μεγάλων ἐκτάσεων. Μόνον χάρις εἰς τὰς μεγάλας θυσίας, εἰς τὰς ὁποίας ὑποβάλλεται ἡ Ὀμοσπονδία, καταβάλλουσα ἐτησίως εἰς τοὺς γεωργοὺς ἄνω τῶν 27 ἑκατομμ. φρ., κατορθοῦται ὅπως οὗτοι προβοῦν εἰς σιτοκαλλιέργειαν. Διότι ἄλλως θὰ ἐπροτιμᾶτο ὁ ξένος σῖτος, ὁ ὁποῖος θὰ ἦτο κατὰ πολὺ εὐθηνότερος τοῦ ἐγχωρίου.

Εἰς ἐκ τῶν κυριωτέρων πόρων τῆς Ἑλβετίας ἦτο μέχρι τοῦδε ὁ τουρισμός. Χάρις εἰς αὐτὸν κατῴρθησεν ἡ Ἑλβετία νὰ πλουτήσῃ καὶ νὰ διατηρήσῃ ἕως τώρα τὸ ὑψηλὸν τῆς ἐπίπεδον ζωῆς. Εἰς 260 ἑκατομμ. φρ. ὑπολογίζονται τὰ ἐτήσια ἔσοδα τῆς Ἑλβετίας ἐκ τοῦ πόρου αὐτοῦ. Λόγω ὅμως τῆς παγκοσμίου κρίσεως τὰ ἔσοδα αὐτὰ ὁλονὲν ἐλαττοῦνται: Ἐμειώθη καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ξένων ἐπισκεπτῶν, ἐμειώθη

καὶ τὸ ποσοστὸν ἐξόδων, εἰς τὰ ὅποια προβαίνουν οἱ ὀλίγοι ξένοι, οἱ ὅποιοι ἐπισκέπτονται ἀκόμη τὴν Ἑλβετίαν.

Ἑκατοντάδες ξενοδοχείων ἠναγκάσθησαν νὰ κλείσουν ἢ νὰ ἐργάζωνται μὲ ζημίας. Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον τὰ ξενοδοχεῖα, τὰ ὅποια ὑποφέρουν ἐκ τῆς ἐλλείψεως ξένων ἐπισκεπτῶν ἀλλὰ, ὡς φυσικόν, καὶ ἡ διὰ τὴν ἐγχώριον κατανάλωσιν ἐργαζομένη βιομηχανία, ἡ βιοτεχνία, τὸ ἐμπόριον, οἱ σιδηρόδρομοι καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα.

Ἡ ἐξέλιξις αὐτὴ ἐπέφερεν ἰσχυρὰν αὕξησιν τῆς ἀπὸ τὸ 1930 παρατηρουμένης ἀνεργίας. Κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1932 ὁ ἀριθμὸς τῶν τελείως ἀνέργων ἀνῆρχετο περίπου εἰς 82.000, εἰς τοὺς ὁποίους δέον νὰ προστεθοῦν ἄλλοι 55.000 ἐν μέρει ἀέργων, δηλ. ἐργαζομένων μόνον ἐπὶ τινὰς ὥρας ἢ ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος.

Ὅμοῦ μετὰ τῆς μειώσεως τῶν κερδῶν τῶν προερχομένων ἐκ τοῦ ἐμπορίου ἐξαγωγῆς καὶ τοῦ τουρισμοῦ παρατηρεῖται ἀπὸ δύο ἐτῶν ὅλον ἐν αὐξάνουσα μείωσις τῶν ἐκ τῆς ὑπενδύσεως κεφαλαίων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ κερδῶν.

Ἀπὸ μακρῶν χρόνων, ἰδίως ὅμως ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ μεγάλου πολέμου καὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς μεταπολεμικῆς ἐποχῆς, ἡ Ἑλβετία διεδραμάτισε σημαντικὸν ρόλον εἰς τὰς διεθνεῖς κινήσεις κεφαλαίων. Μεγάλα κεφάλαια ἑλβετικά, καὶ μεγάλα κεφάλαια ξένα τοποθετημένα εἰς ἑλβετικάς Τραπεζάς, διετέθησαν εἰς ἐπιχειρήσεις ἐν τῷ ἐξωτερικῷ. Ἰδίως ἐν Γερμανίᾳ. Αἱ ἑλβετικαὶ Τράπεζαι ἐχρηματοδότησαν ὅμως καὶ ἄλλας, μὴ γερμανικάς, ἐπιχειρήσεις. Οὕτω π.χ. διέθεσαν μεγάλα ποσὰ διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῶν βουλγαρικῶν μύλων καὶ ἠγόρασαν ξένα ἐθνικὰ δάνεια. Κατόπιν τῆς κρίσεως, πολλὰ ἐκ τῶν κεφαλαίων αὐτῶν ἐχάθησαν, πολλὰ ἐμειώθησαν. Οἱ τόκοι, οἱ ἀναμενόμενοι ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν, δὲν καταβάλλονται ἢ ἡλαττώθησαν καὶ μόνον μετὰ μυρίων δυσκολιῶν καὶ μόνον ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰσπράττονται.

Αὕτῃ εἶναι ἐν μεγάλας γραμμαῖς ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς Ἑλβετίας.

Β. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Διὰ τῶν δραστηρίων μέτρων, τὰ ὅποια ἐφήρμοσεν ἡ Ὁμοσπονδία κατὰ τὰ πολεμικὰ καὶ μεταπολεμικὰ ἔτη, ἰδίως τῇ εἰσηγήσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Musy, εἶχε κατορθωθῇ ἡ ἐξασφάλισις ὑγειοῦς δημοσιονομικῆς καταστάσεως, ἥτις εἶχε διακινδυνεύσει λόγω

τῶν διαρκῶς, ἐπὶ 12 ὁλόκληρα ἔτη, παρουσιαζομένων ἐλλειμμάτων τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἐνεκεν ὅμως τῆς ἐπιδράσεως τῆς κρίσεως ἐπὶ τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν τὸ ἐπιτευχθὲν ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ ἤρχισε καὶ πάλιν νὰ κλονίζεται.

Ἡ κρίσις σημαίνει διὰ τε τὴν Ὁμοσπονδίαν ὡς διὰ τὰ καντόνια, (τὰ ὅποια εἶναι ἐν πολλοῖς δημοσιονομικῶς ἀνεξάρτητα, καὶ τέλος καὶ διὰ τὰς Κοινότητας, σημαντικὴν αὔξησιν τῶν ἐξόδων των καὶ αἰσθητὴν μείωσιν τῶν ἐσόδων των. Καὶ τοῦτο, καίτοι αἱ φορολογικαὶ ἐπιβαρύνσεις ηὐξήθησαν πολύ. Ἐνῶ πρὸ τοῦ πολέμου ὁ ἐλβετικὸς λαὸς κατέβαλεν ὑπὸ τὴν μορφήν φόρων κτλ. 270 ἑκατομμ. φρ. εἰς τὰς κοινότητας, τὰ καντόνια καὶ τὴν Ὁμοσπονδίαν, σήμερον τοῖς καταβάλλει ἐν ὅλῳ ἄνω τοῦ ἐνὸς δισεκατομμυρίου!

Τὸ ἔλλειμμα τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Ὁμοσπονδίας διὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1933) 1934 ὑπολογίζεται εἰς 110 ἑκατομμ. φρ., τὸ ἔλλειμμα τῶν καντονίων καὶ κοινοτήτων εἰς 120 ἑκατομμ. φρ. Ἦτοι γενικὸν ἔλλειμμα 230 ἑκατομμ. φρ. Ἀλλὰ καὶ ἡ κατάστασις τῶν σιδηροδρόμων, οἵτινες δὲν συνδέονται οἰκονομικῶς μετὰ τοῦ κράτους, δὲν εἶναι ἀνθηρά. Ἡ διεύθυνσις των προβλέπει ἔλλειμμα 60 ἑκατομμ. διὰ τὸ ἔτος 1933. Εἶναι ἀληθές ὅτι τὸ ἔλλειμμα αὐτὸ προέρχεται ἰδίως ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι τὰ διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν σιδηροδρόμων ἀναγκαῖα ποσὰ δὲν περισυνελέγησαν διὰ τῆς ἐκδόσεως μετοχῶν, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐκδόσεως ὁμολογιῶν, τῶν ὁποίων οἱ τόκοι εἶναι ὠρισμένοι καὶ πρέπει νὰ καταβληθοῦν ἀκέραιοι, ἀδιάφορον ἐὰν ἡ ἐπιχείρησις ἀποφέρῃ κέρδη ἢ σημειοῖ μόνον ζημίας.

Ἡ ἐλάττωσις τῶν εἰσπράξεων τῶν σιδηροδρόμων, ὀφείλεται εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῆς τουριστικῆς κινήσεως, εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῶν διεθνῶν διαμετακομίσεων ἐμπορευμάτων καὶ εἰς τὸν συναγωνισμὸν τῶν αὐτοκινήτων, ἓνα πρόβλημα σπουδαιότατον, τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖ ἀπὸ ἐτῶν τὴν ἐλβετικὴν κοινὴν γνώμην.

Πρὸς ἐλάττωσιν τῶν ὑποχρεώσεων τῶν σιδηροδρόμων γίνεται ἐσχάτως σκέψις, ὅπως ἡ Ὁμοσπονδία ἀναλάβῃ δι' ἴδιόν της λογαριασμὸν σημαντικὸν μέρος τῶν σιδηροδρομικῶν ὁμολογιῶν, ἀξίας μέχρι 900 ἑκατ. φρ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀντὶ νὰ καταβάλῃ ἡ Ὁμοσπονδία εἰς τοὺς σιδηροδρόμους τὰ πρὸς κάλυψιν τοῦ ἐλλείμματός των ἀναγκαῖα ποσὰ, καὶ τὰ ποσὰ αὐτὰ νὰ τὰ διαθέτουν οἱ σιδηρόδρομοι πλὸς πληρωμὴν ὑψηλῶν τοκομεριδίων εἰς τοὺς ὁμολογιούχους, τὰ ἐν λόγῳ ποσὰ θὰ περιέρχωνται καὶ πάλιν εἰς τὴν Ὁμοσπονδίαν, ὡς ἰδιοκτήτριαν τῶν ὁμολογιῶν. Τὰ χρήματα τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὸν

τόκον καὶ τὴν ἀπόσβεσιν τῶν 900 ἑκατομμυρίων ὑπολογίζονται εἰς 50 ἑκατομμ. φρ.

Τὸ ἔλλειμμα τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ προϋπολογισμοῦ, τὸ ὁποῖον ὑπελογίσαμεν εἰς 110 ἑκατομμ. φρ., θὰ ἀνέλθῃ, ἐὰν ἐφαρμοσθῇ τὸ σχέδιον αὐτό, εἰς 160 ἑκατ. φρ.

Εἰς τί ὀφείλεται συγκεκριμένως τὸ ἔλλειμμα τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ προϋπολογισμοῦ; Ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῶν ἐσόδων καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν αὐξησιν τῶν ἐξόδων. Οἱ ἐλβετικοὶ ὁμοσπονδιακοὶ προϋπολογισμοὶ τῶν τελευταίων ἐτῶν εἶχον ὡς ἑξῆς:

Ἔτη	Ἑσοδα	Ἑξοδα	Πλεόνασμα ἢ ἔλλειμμα
(Εἰς ἑκατομμ. ἐβλετ. φρ.).			
1928	383,1	359,4	—23,8
1929	396,0	372,0	—24,0
1930	433,1	426,4	— 6,7
1931	428,4	426,1	— 2,8
1932	419,9	444,1	—24,2
1933	371,2	442,0 ¹	—70,8

Ἡ ἐλάττωσις τῶν ἐσόδων προέρχεται καὶ ἐκ τῆς δυσμενοῦς ὀργάνωσως τῶν δημοσίων οικονομικῶν τῆς Ὁμοσπονδίας, τὰ ὅποια, ὡς πρὸς τὰ ἔσοδα, βασιζονται κυρίως ἐπὶ τῶν ἐκ τῶν δασμῶν καὶ τοῦ χαρτοσήμου εἰσπράξεων: ἐν καιρῷ κρίσεως καταφαίνονται τὰ ἐλαττώματα τοιοῦτου διακανονισμοῦ, θέτοντα εἰς κίνδυνον τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ. Τοῦτο καταφαίνεται σαφῶς, ὅταν σκεφθῇ τις ὅτι τὰ γενικὰ ἔσοδα τῆς Ὁμοσπονδίας ἀνήρχοντο κατὰ τὸ 1932 εἰς 419 ἑκατομμ. φρ. καὶ ὅτι ἐξ αὐτῶν ἄνω τοῦ ἡμίσεως προήρχετο ἐκ τῶν δασμῶν (290 ἑκατομμ. φρ.), καὶ ἐκ τοῦ χαρτοσήμου (44,7 ἑκατομμ. φρ.).

Αἱ συνέπειαι τῶν περιορισμῶν εἰσαγωγῆς, οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦν παντοῦ καὶ πάντοτε ἀμφίστομον μάχαιραν διὰ τὰ οἰκονομικὰ μιᾶς χώρας, ἀνήκουν εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτό.

Ἡ αὐξησις τῶν ἐξόδων ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν αὐξησιν τῶν ποσῶν, τὰ ὅδοια διαθέτει ἡ Ὁμοσπονδία διὰ τὰς ἐπιχορηγήσεις πρὸς τὰ καντόνια καὶ τὰς κοινότητας, πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀσφαλίσεων ἀνεργίας καὶ διαφόρων πασχόντων οικονομικῶν κλάδων.

1. Μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν συμπληρωματικῶν πιστώσεων.

Αἱ ἐπιχορηγήσεις τῆς Ὁμοσπονδίας πρὸς τὰ καντόνια καὶ τὰς κοινότητας ἀνῆλθον κατὰ τὸ 1932 εἰς 160 ἑκατομμ. φρ. ἐνῶ κατὰ τὸ 1920 εἶχον ἀνέλθει εἰς μόνον 36.1)2 ἑκατομμύρια. Κατὰ τὸ τρέχον οἰκονομικὸν ἔτος θὰ ἀνέλθουν εἰς 167.1)2 ἑκατ. φρ., θὰ ἀπορροφήσουν δηλ. περίπου 380)0 τῶν προβλεπομένων γενικῶν δαπανῶν τῆς Ὁμοσπονδίας.

Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὰς ὑποστηρίξεις, τὰς ὁποίας παρέχει ἡ Ὁμοσπονδία εἰς διαφόρους οἰκονομικοὺς, κλάδους—οὓς ὑποστηρίζει διὰ λόγους γενικοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος—αὗται ἀφοροῦν συγκεκριμένως: τοὺς σιτοκαλλιεργητὰς (27 ἑκατομμ. φρ.), τὰς ἀσφαλίσεις ἀεργίας (24 ἑκατομμ. φρ.), τὰς ξενοδοχειακὰς ἐπιχειρήσεις (3,5 ἑκατομμ. φρ.), τοὺς χρεωμένους χωρικοὺς (3) κτλ. Αἱ ὑποστηρίξεις αὗται θὰ ἀνέλθουν, κατὰ τὸν προϋπολογισμόν, εἰς 34 ἑκατ. φρ. Εἰς τὸ ποσὸν ὅμως αὐτὸ δέον νὰ προστεθοῦν ἄλλα 9 ἑκατομμ. φρ., τὰ ὁποῖα δὲν συμπεριελήφθησαν εἰς τὸν προϋπολογισμόν, τῶν ὁποίων ὅμως τὴν δαπάνην εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἀποφασίσουν τὰ νομοθετικὰ σώματα καὶ τὰ ὁποῖα θὰ διατεθοῦν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς τιμῆς τοῦ γάλακτος (6 ἑκατομμ. φρ.), τῶν μικρῶν βιομηχανῶν ὠρολογοποιίας (1,2 ἑκατομμ.) καὶ τῆς βιομηχανίας κεντημάτων (1,9 ἑκατομμ.).

Ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω, αἱ διὰ τὸ τρέχον ἔτος προβλεπόμεναι δαπάναι εἶναι μὲν κατὰ 2,1 ἑκατομμ. κατώτεραι τῶν τοῦ 1932 ἀλλὰ κατὰ 15,9 τῶν τοῦ 1931. Ἐὰν δὲν κατωρθοῦτο, χάρις εἰς σοβαρὰς καὶ αἱματηρὰς οἰκονομίας, συντελεσθείσας διὰ τῆς τροπῆς διαφόρων δανείων Χ, τῆς περικοπῆς στρατιωτικῶν δαπανῶν καὶ τῆς ἀποκρούσεως διαφόρων αἰτήσεων ἀφορωσῶν νέας ἐπιχορηγήσεις, ἡ μείωσις τῶν ὑπὸ τῶν διαφόρων κρατικῶν ὀργανισμῶν ζητουμένων πιστώσεων, αἱ δαπάναι τοῦ τρέχοντος ἔτους δὲν θὰ ἦσαν μόνον κατὰ 15,9 ἑκατομμ. ἀνώτεραι τῶν τοῦ 1931, ἀλλὰ θὰ ὑπερέβαινον αὐτὰς κατὰ 32 ἑκατομμύρια!

Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς κρίσεως καὶ κάλυψιν τῶν ἐλλειμμάτων, τῶν προβλεπομένων καὶ διὰ τὰ προσεχῆ ἔτη, τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν συνέταξεν ὁλόκληρον πρόγραμμα.

Τὸ πρόγραμμα αὐτὸ προβλέπει:

1ον. Τὴν μείωσιν τῶν ἐξόδων διὰ τῆς περικοπῆς τῶν ἐπιχορηγήσεων πρὸς τὰ καντόνια καὶ τὰς κοινότητας, τῆς ἀναστολῆς τῆς ἐτήσιας αὐξήσεως τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων καὶ τοῦ περιορισμοῦ ὅλων τῶν δαπανῶν τῶν ἐπιδεχομένων περικοπὴν τινα. Κατ'ἀρχὰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν εἶχε προτείνει διὰ νομοσχεδίου γενικὴν περικοπὴν τῶν μισθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων κατὰ 70)0.

Τὸ νομοσχέδιον ὅμως ἐκεῖνο ἀπερρίφθη ὑπὸ τοῦ ἐλβετικοῦ λαοῦ, διὰ τοῦ δημοψηφίσματος τῆς 28ης Μαΐου.

Τὸ πρόγραμμα προβλέπει ἐπίσης ἀπαγόρευσιν οἰασδήποτε νέας δαπάνης—ἐξαιρουμένων τῶν δαπανῶν τῶν προωρισμένων διὰ τὴν ὑποστήριξιν τῶν ἀνέργων—πρὸ τῆς ὀλικῆς ἐφαρμογῆς του.

2ον.—Τὴν αὕξησιν τῶν ἐσόδων διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς φορολογίας ἐπὶ τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, τῆς φορολογίας τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν σιγαρέττων, τῆς ἐπεκτάσεως τῆς φορολογίας χαρτοσήμου ἐπὶ τινων, μέχρι τοῦδε μὴ φορολογουμένων ἐγγράφων, τῆς αὐξήσεως τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν τοκομεριδίων καὶ τέλος τῆς ἐφαρμογῆς ἐνὸς γενικοῦ «φόρου κρίσεως» ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων καὶ μισθῶν.

Αἱ οἰκονομίαι, αἱ ὁποῖαι θὰ πραγματοποιηθοῦν διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος αὐτοῦ ὑπολογίζονται περίπου εἰς 30 ἑκατομμ. φρ. Εἰς 90 δὲ ἑκατομμ. ὑπολογίζονται τὰ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος νέα ἔσοδα τῆς Ὀμοσπονδίας.

Τὸ πρόγραμμα αὐτὸ δὲν θὰ ὑποβληθῇ εἰς δημοψήφισμα, θὰ θεωρηθῇ ὑπὸ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων ὡς κατεπεῖγον καὶ θὰ ἐφαρμοσθῇ προσωρινῶς ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1934 διὰ 3—4 ἔτη.

Τὸ δὲ ἐφετεινὸν ἔλλειμμα τοῦ προϋπολογισμοῦ θὰ καλυφθῇ ἐν μεγίστῳ μέρει ὑπὸ τοῦ ἀποθέματος τῆς Ὀμοσπονδίας ἐκ παλαιῶν πλεονασμάτων, τὸ ὁποῖον ἀνέρχεται εἰς 80 ἑκατομμ. φρ.

Γ. ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Ἡ κρίσις δὲν ἄφησεν ἀνεπηρέαστον τὴν δρᾶσιν τῶν ἐλβετικῶν τραπεζῶν. Αἱ τράπεζαι προσπαθοῦν ἀπὸ τὸ 1931 νὰ ἀποσύρουν ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν τὰ ἐκεῖ ἐπενδεδυμένα κεφάλαιά των, διὰ νὰ ἐπιτύχουν ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλυτέραν ρευστότητα. Ἐνεκεν ὅμως τῶν περιορισμῶν τῆς διεθνοῦς κινήσεως κεφαλαίων, ἡ μετακίνησις αὕτη τῶν ἐλβετικῶν κεφαλαίων συναντᾷ μεγίστας δυσχερείας.

Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δυσχερειῶν αὐτῶν καὶ ἰδίως τῶν δυσχερειῶν, τὰς ὁποίας συναντοῦν οἱ ἐλβετικοὶ βιομηχανικοὶ καὶ ἐμπορικοὶ οἶκοι πρὸς εἰσπραξιν τῶν εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὀφειλομένων ποσῶν, ἰδρύθη κατὰ τὸ 1932, μὲ κεφάλαιον 200 ἑκατομμ. φρ., ἐξ ὧν τὰ 100 ἑκατομμ. κατέβαλεν ἡ Ὀμοσπονδία καὶ τὰ ἄλλα 100 ἑκατομμ. αἱ τράπεζαι, τὸ «Ταμεῖον Δανείων τῆς Ἑλβετικῆς Ὀμοσπονδίας», τὸ ὁποῖον προεξοφλεῖ μέχρι 500)ο τὰς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ μὲ 400)ο τὰς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀπαιτήσεις τῶν ἐλβετικῶν οἰκων, ἀπαιτήσεις, αἵτινες δὲν δύνανται νὰ εἰσπραχθοῦν ἢ προεξοφληθοῦν ἀλλέως.

Ἀλλὰ καὶ ἄνευ τῆς λήψεως τῶν μέτρων αὐτῶν, ἡ ρευστότης τῶν ἐλβετικῶν Τραπεζῶν ὡς καὶ τῆς Ἑθν. Ἑλβετικῆς Τραπεζῆς εἶναι μεγάλη. Τοῦτο ὀφείλεται τόσον εἰς τὴν ὑπαρξιν μεγάλων ἐγχωρίων κεφαλαίων, ὡς καὶ εἰς τὸ γεγονός ὅτι μεγάλα κεφάλαια τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἰδίως τῶν γειτόνων τῆς Ἑλβετίας χωρῶν, εἶναι τοποθετημένα ἐν αὐταῖς τόσον χάριν ἀσφαλείας ὅσον καὶ διὰ λόγους φορολογικούς.

Ἡ πληθώρα αὐτῇ τῶν κεφαλαίων παρουσιάζει πλεονεκτήματα καὶ μειονεκτήματα. Τὸ πλεονέκτημά της εἶναι προφανές, οὕτως ὥστε δὲν χρήζει ἰδιαίτερας ἐξηγήσεως. Τὸ μειονέκτημά της εἶναι ὅμως ὅτι ἀφ' ἑνὸς μὲν προκαλεῖ ὁλονὲν αὐξάνουσιν μείωσιν τῶν τόκων, ὅπερ ζημιοῖ πολὺ τοὺς καταθέτας τῶν ταμιευτηρίων καὶ τοὺς κατόχους ὑποθηκῶν ἢ ἐγχωρίων δανείων καὶ ὅτι ἀφ' ἑτέρου τὰ ξένα κεφάλαια δὲν δύνανται νὰ ὑπενδυσθῶν εἰς μακροπρόθεσμους ἐπιχειρήσεις καθ' ὅσον δύνανται ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ ζητηθῇ ἡ ἐπιστροφή των.

Αἱ ἐλβετικαὶ κρατικαὶ ὁμολογίαι ἀποφέρουν κατὰ μέσον ὅρον 3,70ο)ο ὁ τόκος, τὸν ὅποιον καταβάλλουν αἱ ἐλβετικαὶ Τράπεζαι διὰ τὰς καταθέσεις ταμιευτηρίων ἀνέρχεται κατὰ μέσον ὅρον εἰς 3,05ο)ο. Διὰ καταθέσεις τρέχοντος λογαριασμοῦ πληρώνουν αἱ ἐλβετικαὶ Τράπεζαι κατὰ μέσον ὅρον 1 1)2ο)ο ἐφ' ὅσον οἱ καταθέται διαμένουν ἐν Ἑλβετίᾳ. Εἰς τοὺς νέους καταθέτας τοῦ ἐξωτερικοῦ δὲν καταβάλλονται τόκοι!

Καὶ οἱ τόκοι ὑποθηκῶν ἐπηρεάζονται ὑπὸ τῆς καταστάσεως αὐτῆς. Αἱ Τράπεζαι χορηγοῦν ἤδη πρῶτας ὑποθήκας μὲ τόκον 4,1)4 ο)ο.

Ἡ ρευστότης τῶν ἐλβετικῶν Τραπεζῶν καταφαίνεται καὶ ἐκ τῶν ἰσολογισμῶν τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς. Ἐνῶ αἱ εἰς ὄψιν ὑποχρεώσεις της ἀνήρχοντο κατὰ τὸ 1931 εἰς 962 ἑκατομμ. φρ., κατὰ τὸ 1932 ἀνῆλθον εἰς 1.258 ἑκατομμ. φρ. ! Τὸ αὐτὸ καταφαίνεται καὶ ἐκ τῆς καταστάσεως τῶν προεξοφλήσεων τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς. Αἱ συναλλαγματικά, αἱ εὐρισκόμεναι εἰς χεῖρας τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς, ἀνῆλθον κατὰ τὸ 1932 εἰς μόνον 1 ο)ο τοῦ ἐν κυκλοφορίᾳ χαρτονομίσματος (26 ο)ο κατὰ τὰ τρία προπολεμικὰ ἔτη, 46 ο)ο κατὰ τὸ 1919 καὶ κατὰ μέσον ὅρον 16 ο)ο κατὰ τὰ ἔτη 1926—1929!). Ὁ προεξοφλητικὸς τόκος τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς ἀνέρχεται ἀπὸ τῆς 32 Ἰανουαρίου 1931 εἰς μόνον 2 ο)ο ! Ὁ συμβατικὸς τόκος ἀνέρχεται εἰς 50 ο)ο.

Αἱ καταθέσεις ταμιευτηρίου τῶν ἐλβετικῶν καντονικῶν καὶ ἄλλων μεγάλων Τραπεζῶν ἀνῆλθον κατὰ τὸ 1932 εἰς 3.392 ἑκατομμ. φρ. (1931:3278). Εἰς τὸ ποσὸν αὐτὸ δέον ὅμως νὰ προστεθοῦν καὶ αἱ καταθέσεις; αἱ ὅποια γίνονται ὑπὸ τὴν μορφήν ἀγορᾶς Τραπεζικῶν ταμειακῶν ἀποδείξεων καὶ αἱ ὅποια κατὰ τὸ 1932 ἀνῆλθον εἰς 4242 ἑκατομμ. φρ. (1931 : 4724).

Ἡ συναλλαγματική πολιτική τῆς Ἑλβετικῆς Ἐθν. Τραπεζῆς καὶ τῶν ἄλλων Τραπεζῶν ὡς καὶ τοῦ κράτους ἀποβλέπει κυρίως εἰς τὴν διατήρησιν μεγίστης δυνατῆς ρευστότητος καὶ τὴν περιφρούρησιν τοῦ φράγκου.

Τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν εἶναι τὰ ἑξῆς:

1ον.—Τὸ πρόγραμμα ἰσοσκελίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ, τὸ ὁποῖον ἀνεπτύξαμεν ἀνωτέρω. Τὸ πρόγραμμα αὐτὸ τῆς σταθεροποιήσεως τῆς πάσῃ θυσίᾳ καλύψεως τοῦ ἐφετεινοῦ ἐλλείμματος καὶ τῶν ἐλλειμμάτων τῶν προσεχῶν προϋπολογισμῶν ἔχει συνταχθῆ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Muisy, ὅστις καὶ εἰς τινὰ τῶν τελευταίως ἐκφωνηθέντων λόγων του πρὸ τοῦ Ἑθν. Συμβουλίου, ἐδήλωσεν ὅτι «δὲν φιλοδοξεῖ μόνον εἰς τὸ νὰ μένῃ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ νὰ ᾔῃ Ὑπουργὸς τῆς ἰσορροπίας».

2ον.—Ἡ ρευστότης τῶν Ἑλβετικῶν Τραπεζῶν καὶ τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς, ρευστότης, χάρις εἰς τὴν ὁποῖαν εἶναι διαρκῶς εἰς θέσιν νὰ ἀντιμετωπίσουν ἐπιτυχῶς ἐνδεχομένην αἰφνιδίαν ζήτησιν τῶν ἐν Ἑλβετίᾳ ὑπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ κατατεθειμένων κεφαλαίων.

3ον.—Τὸ λεγόμενον *gentlemens Agreement* τοῦ 1915. Διὰ τῆς συμφωνίας αὐτῆς, ἣτις διευτώθη καὶ γραπτῶς κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1932, αἱ Ἑλβετικαὶ Τράπεζαι καὶ χρηματοδοτικαὶ ἐταιρεῖαι συνεφώνησαν, ὅπως, πρὸ τῆς χορηγήσεως οἴουδήποτε δανείου πρὸς τὸ ἐξωτερικόν, πληροφορήσουν πρὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ τὴν Ἑθν. Τράπεζαν, διὰ νὰ δώσουν εὐκαιρίαν εἰς αὐτὴν καὶ εἰς τὴν Ὁμοσπονδιακὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐκφράσουν τοὺς ἐπὶ τοῦ σχεδιαζομένου δανείου ἐνδοιασμούς ἢ τὰς ἐπιθυμίας των. Κατ'αὐτὸν τὸν τρόπον ἀποφεύγεται ἡ χορήγησις δανείων, τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύναντο ἴσως νὰ παραβλάψουν τὰ συναλλαγματικά, οἰκονομικὰ ἢ καὶ πολιτικὰ συμφέροντα τῆς Ἑλβετίας.

4ον.—Ἡ κατὰ τὸ δυνατόν μεγαλυτέρα κάλυψις τοῦ ἐν κυκλοφορίᾳ χαρτονομίσματος διὰ χρυσοῦ καὶ ἡ διατήρησις τοῦ χρυσοῦ κανόνος.

Ἡ Ἑλβετικὴ Ἑθν. Τράπεζα ἀπὸ ἐτῶν ἐμερίμνησεν, ὅπως τὸ κάλυμμα τοῦ ἐν κυκλοφορίᾳ χαρτονομίσματος μετατραπῇ εἰς χρυσόν. Ἐνῶ κατὰ τὸ 1930 καὶ 1931 διετήρει ἀκόμῃ ἐν μέρος τοῦ καλύμματος εἰς γαλλικὰ φράγκα καὶ εἰς δολλάρια. Ἀφ'οὔτου ἤρχισεν ἐν Ἀμερικῇ νὰ συζητῇται ἡ ἐνδεχομένη ἄρσις τοῦ χρυσοῦ κανόνος, ἡ Ἑθν. Τράπεζα μετέτρεψε τὸ παρ'αὐτῇ κάλυμμα, ὁλόκληρον σχεδόν, εἰς αὐτούσιον χρυσόν, θεωροῦσα ὅτι καὶ ἡ ἀπλῆ, ἀκόμῃ καὶ θεωρητικὴ, συζήτησις τῆς ἄρσεως τοῦ χρυσοῦ κανόνος ὑπὸ χώρας τινὸς ἀποτελεῖ κίνδυνον διὰ τὸ νόμισμά της.

Τὸ ἐν κυκλοφορίᾳ ἐλβετικὸν χαρτονόμισμα ἀνέρχεται εἰς 1570 ἑκατομμ. φρ. Ἡ ἀξία τοῦ χρυσοῦ, ὅστις χρησιμεύει ὡς κάλυμμα αὐτοῦ καὶ ὅστις, ἐκτὸς 247 ἑκατομμ. φρ. τοποθετημένων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, εὐρίσκεται ἐν Ἑλβετίᾳ, ἀνέρχεται εἰς 2536 ἑκατομμ. φρ. ! Τὸ εἰς χρυσὸν κάλυμμα τοῦ ἐν κυκλοφορίᾳ χαρτονομίσματος, τὸ ὁποῖον ἐπαρκεῖ πλήρως εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς χώρας, (κατὰ τὸ 1928 ἀνῆρχετο εἰς 818 ἑκατομμ., κατὰ τὸ 1929 εἰς 855, κατὰ τὸ 1930 εἰς 894, κατὰ τὸ 1931 εἰς 1.141 καὶ κατὰ τὸ 1932 εἰς 1.508 ἑκατομμ. φρ.), ἀνέρχεται ἐπομένως εἰς ἄνω τῶν 161 ο)ο !

Τὸ ὑπέρογκον αὐτὸ εἰς χρυσὸν κάλυμμα τοῦ ἐν κυκλοφορίᾳ χαρτονομίσματος ἀποτελεῖ ἐγγύησιν διὰ τὴν διατήρησιν τῆς ἀξίας τοῦ φράγκου. Ἡ Ἑλβετία εἶναι ἀποφασισμένη, παρὰ τὰς κυκλοφορούσας ἀνευθύνους θεωρίας περὶ «ἐλευθέρου νομίσματος», βασιζομένου εἴτε ἐπὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς κυκλοφορίας εἴτε ἐπὶ τοῦ τιμαρίθμου τοῦ χονδρικοῦ ἐμπορίου, νὰ μὴ ἐγκαταλείψῃ τὸν χρυσοῦν κανόνα. Τοῦτο καταφαίνεται καὶ ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Συμβουλίου ληφθείσης σχετικῆς ἀποφάσεως τῆς 25 Ἀπριλίου 1933, καθ' ἣν «ἡ Ἑλβετία εἶναι ἀποφασισμένη νὰ μὴ ἐπηρεασθῇ ὑπὸ τῆς στάσεως τῆς Η.Π.Α. ἀναφορικῶς πρὸς τὸ δολλάριον, ἀλλὰ νὰ διατηρήσῃ ὅχι μόνον τὸν χρυσοῦν κανόνα ἀλλὰ καὶ ἀκεραίαν τὴν ἀξίαν τοῦ φράγκου», καὶ ἀπὸ τὴν στάσιν τὴν ὁποίαν ἐτήρησεν ἡ Ἑλβετία εἰς τὴν Οἰκονομικὴν Συνδιάσκεψιν τοῦ Λονδίνου.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι μικρὸς τις ἐκπесμὸς τῆς ἀξίας τοῦ ἐλβετικοῦ φράγκου θὰ διηυκόλυνε κατὰ πολὺ τὴν ἐλβετικὴν ἐξαγωγήν. Θὰ ἔθετεν ὅμως εἰς κίνδυνον τὴν πίστιν τῆς Ἑλβετίας ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ θὰ ἐκλόνιζε βαρέως τὴν οἰκονομικὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἐλβετικοῦ λαοῦ.

Βεβαίως καὶ ἡ Ἑλβετία, ὡς εἶδομεν ἄνωτέρω, δὲν μένει ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τὴν γενικὴν οἰκονομικὴν κρίσιν. Ἦρχισε καὶ αὕτῃ νὰ αἰσθάνηται καὶ ἀπὸ οἰκονομικῆς καὶ ἀπὸ δημοσιονομικῆς ἀπόψεως τὸν ἀντίκτυπόν της.

Ἡ Ἑλβετία δὲν θέλει ὅμως νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἐμπορικὴν στενοχωρίαν καὶ τὴν δυστυχίαν, αἱ ὁποῖαι ἀκολουθοῦν ἀνέκαθεν τὴν πτώσιν τῶν ἐθνικῶν νομισμάτων.

Τὰ ἀποθέματα, τὰ ὁποῖα κατέχει τόσον ἀπὸ ὑλικῆς ὅσον καὶ ἀπὸ ἠθικῆς ἀπόψεως, ἐπαρκοῦν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς κρίσεως ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἀκόμη, χωρὶς νὰ ὑπάρξῃ ἀνάγκη ὑποτιμήσεως τοῦ φράγκου.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑΙ

I. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ

(εἰς ἑκατομμύρια)

	Γερμανία		Βουλγαρία	Ἡνωμένοι Πολιτεῖαι	Γαλλία	Ἰταλία	Ρουμανία	Μεγάλη Βρετανία	Γιουγκοσλαυία
	Μάρκα		Λέβα	Δολλάρ.	Φράγκα	Λιρέτται	Λεΐ	Λίραι	Δηνάρια
1932 VIII	3.817	411	2.658	5.692	79.912	13.382	21.194	365.3	4.836
IX	3.755	412	2.773	5.653	82.459	13.814	21.313	359.8	4.833
X	3.620	407	2.713	5.628	82.205	13.795	21.288	358.4	4.759
XI	3.531	409	2.590	5.648	81.536	13.564	20.974	358.8	4.712
XII	3.560	413	2.635	5.676	85.028	13.672	21.594	371.2	4.773
1933 I	3.338	411	2.426	5.645	83.314	13.433	21.090	353.2	4.588
II	3.356	413	2.452	6.545	83.986	13.048	20.883	356.2	4.532
III	3.520	413	2.595	6.320	86.096	13.117	21.453	367.1	4.564
IV	3.538	399	2.730	6.003	84.992	13.070	21.322	371.9	4.502
V	3.469	396	2.673	5.812	83.267	12.991	21.470	374.1	4.453
VI	3.482	396	2.648	5.721	84.708	13.028	21.355	375.1	4.403
VII	3.492	394	2.531	5.630	82.853	13.329	21.229	377.2	4.306
VIII	3.521	396	2.674	5.612	81.143	13.256	21.159	374.0	4.314
IX	3.625	392	2.738	5.650	82.994	13.303	21.194	370.8	4.372
X	3.571	992	2.845	5.635	81.097	13.170	20.885	369.3	4.343
XI	3.542	381	—	5.741	80.368	—	20.671	370.2	4.257

II. ΚΑΛΥΜΜΑ ΕΙΣ ΧΡΥΣΟΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

(εἰς ἑκατομμύρια)

	Γερμαν.		Βουλγ.		Ἡν. Πολ.	Γαλλία		Ἰταλία		Ρουμανία		Μεγ. Βρ.	Γιουγκο-σλαυία				
	Χρυσός	Ἀπαιτ.έξωτ.	Χρυσός	Ἀπαιτ.έξωτ.	Χρυσός	Χρυσός	Ἀπαιτήσεις έξωτερικοῦ	Χρυσός	Ἀπαιτήσεις έξωτερικοῦ	Χρυσός	Ἀπαιτήσεις έξωτερικοῦ	Χρυσός	Χρυσός	Ἀπαιτ.έξωτ.			
	Μάρκα		Λέβα		Δολ.	Φράγκα		Λιρέτται		Λεΐ		Λίρ.	Δηνάρια				
1932																	
VIII	768	157	1.517	167	4.088	82.239	3.808	2.082	5.750	1.773	1.393	6.254	3.222	549	139.8	1.763	244
IX	796	133	1.517	155	4.193	82.681	2.825	2.082	5.789	1.773	1.400	6.254	3.222	589	140.4	1.763	268
X	817	123	1.517	167	4.264	82.909	2.981	2.002	5.811	1.773	1.405	6.254	3.222	530	140.4	1.763	259
XI	827	110	1.518	164	4.340	83.342	2.968	1.885	5.826	1.773	1.352	6.254	3.222	553	140.4	1.767	214
XII	806	114	1.519	123	4.513	83.017	2.938	1.545	5.839	1.773	1.305	6.304	3.222	495	120.6	1.761	207
1933																	
I	822	101	1.520	48	4.553	82.167	2.940	1.494	5.857	1.773	1.306	6.334	3.222	661	124.4	1.761	180
II	769	152	1.520	61	4.380	81.017	2.601	1.800	6.174	1.773	962	6.357	3.222	615	143.0	1.761	182
III	739	97	1.520	58	4.282	80.409	2.406	1.971	6.291	1.773	802	6.399	3.222	685	172.7	1.761	169
IV	411	99	1.520	12	4.312	80.866	2.440	1.406	6.517	1.773	584	6.428	3.222	731	186.9	1.762	162
V	372	77	1.521	19	4.315	80.951	2.468	1.419	6.688	1.773	369	6.459	3.222	721	187.4	1.796	111
VI	189	85	1.521	47	4.318	81.243	2.585	1.405	6.767	1.773	321	6.489	3.222	654	190.6	1.797	103
VII	245	78	1.521	58	4.320	81.976	2.572	1.403	6.994	1.773	343	6.525	3.222	560	191.4	1.797	98
VIII	307	74	1.521	18	4.329	82.227	1.291	1.361	7.033	1.773	318	6.544	3.222	636	191.7	1.797	72
IX	367	40	1.522	74	4.324	82.095	1.287	1.346	7.004	1.773	304	6.563	3.222	524	191.8	1.798	107
X	396	18	1.522	132	4.323	81.032	1.285	1.302	7.057	1.773	306	6.583	3.222	365	191.8	1.795	115
XI	405	3	—	—	4.323	77.822	38	1.213	—	—	—	6.625	3.222	304	191.8	1.795	107

ΤΙΜΑΡΙΘΜΟΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ

	Ἑνωμένοι Πολιτεῖαι	Γαλλία	Ἰταλία	Μεγάλη Βρετανία	Γερμανία	Γιουγκο- σλαβία 1	Βουλγα- ρία 2	Ἑλλάς
1913	100.0	100	100	100.0	100.0	— —	— —	100
1928	138.5	645	462	140.3	140.0	106.2	3.237	—
1929	136.5	627	446	136.5	137.2	100.6	3.447	1.811
1930	123.8	554	383	119.5	124.6	86.6	2.788	1.646
1931	104.6	502	328	104.2	110.9	72.9	2.332	1.471
1932	92.8	427	304	101.6	96.5	65.2	2.071	1.766
1932 IV	93.8	439	311	102.4	98.4	66.1	2.132	1.619
V	92.3	438	305	100.7	97.2	65.4	2.113	1.829
VI	91.5	425	297	98.0	96.2	64.9	2.112	1.899
VII	92.4	430	296	97.7	95.9	65.6	2.039	1.904
VIII	93.4	415	297	99.6	95.4	62.6	2.000	1.877
IX	93.6	413	300	102.1	95.1	61.8	1.971	1.894
X	92.3	412	299	101.1	94.3	63.9	1.926	1.902
XI	91.5	413	298	101.1	93.9	64.7	1.865	1.939
XII	89.7	413	296	101.0	92.4	64.8	1.843	1.983
1933 I	87.4	411	292	100.3	91.0	67.6	1.873	2.020
II	85.7	404	286	98.9	91.2	68.4	1.838	2.032
III	86.2	390	281	97.6	91.1	67.0	1.797	2.017
IV	86.5	387	279	77.2	90.7	66.3	1.813	2.033
V	89.8	383	279	99.2	91.9	64.9	1.828	1.987
VI	93.1	403	281	101.7	92.9	66.1	1.807	1.988
VII	88.7	401	279	102.3	93.9	63.7	1.845	2.007
VIII	99.6	397	278	102.5	94.2	60.7	1.795	2.008
IX	101.4	397	276	103.0	94.9	60.7	1.839	1.985
X	102.0	397	274	102.6	95.7	61.5	— —	1.963
XI	102.0	409	—	— —	96.3	63.1	— —	1.917

1. Βάσις 100 τὸ 1926.

2. Βάσις 100 τὸ 1914.

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΚΟΣ

	Γερμα- νία	Βουλγα- ρία	Ἑνωμέν. Πολιτεῖαι	Γαλλία	Ἰταλία	Ρουμανία	Μεγάλη Βρεταν.	Γιουγκο- σλαβία	Ἑλλάς
1932 X	4	8	2.5	2.5	5	7	2	7.5	10
XI	4	8	2.5	2.5	5	7	2	7.5	10
XII	4	8	2.5	2.5	5	7	2	7.5	9
1933 I	4	8	2.5	2.5	4	7	2	7.5	9
II	4	8	2.5	2.5	4	7	2	7.5	9
III	4	8	3.5	2.5	4	7	2	7.5	9
IV	4	8	3	2.5	4	6	2	7.5	9
V	4	8	2.5	2.5	4	6	2	7.5	9
VI	4	8	2.5	2.5	4	6	2	7.5	7.5
VII	4	8	2.5	2.5	4	6	2	7.5	7.5
VIII	4	8	2.5	2.5	4.5	6	2	7.5	7.5
IX	4	8	2.5	2.5	3.5	6	2	7.5	7.5
X	4	8	2	2.5	3.5	6	2	7.5	7
XI	4	8	2	2.5	3.5	6	2	7	7
8)XII	4	8	2	2.5	3.5	6	2	7	7

ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡ

ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

κατὰ τὸ Α΄ ἐξάμ

ΕΝΕΡ

		30 Ἀπριλίου 1932	31 Ἰουλίου 1933	31 Αὐγούστ. 1933
1.	Χρυσὸς καὶ ἐξωτ. συνάλλαγμα	980.190.727	3.159.504.156.81	3.207.094.003.87
2.	Δάνεια Δημοσίου εἰς χρυσὸν	607.930.192	653.753.832.30	640.582.241.60
3.	Ἑτερον ἐξωτερικ. συνάλλαγμα	2.144.856	2.803.391.26	1.953.111.10
4.	Κερματικά ἑλλήν. νομίσματα	162.585.380	203.142.211.95	204.006.298.30
5.	Συνάλλ. καὶ γραμμάτια ἑσωτ.	323.336.084	201.401.563.45	202.063.260.25
6.	Πιστώσεις	1.027.906.033	2.337.192.539.47	2.443.677.128.32
7.	Χρέος τοῦ Δημοσίου	2.703.236.162	2.714.111.162.45	2.714.111.162.45
8.	Ἑπενδύσεις	287.229.504	400.715.008.55	400.682.008.55
9.	Κτίρια Τραπεζῆς καὶ ἐγκαταστ.	98.530.315	99.159.921.19	99.595.731.09
10.	Ἑτερα στοιχεῖα τοῦ ἐνεργητικ.	1.251.678.618	702.340.951.40	756.759.186.07

ΠΑΘΗ

11.	Κεφάλαιον καταβεβλημένον	400.000.000	400.000.000	400.000.000
12.	Ἀποθεματικά	42.290.775	62.819.584.55	62.819.584.55
13.	Τμῆμα τακτικοῦ ἀποθεματ. εἰς ἀντίκρ. ἀποσβεννυμένου μέρους τῆς ἐκ ξ ζημίας (N. 5305)	30.000.000	ξ0.000.000	30.000.000
14.	Τραπ. γραμμ. ἐν κυκλοφορίᾳ.	4.210.407.887	4.759.684.672.50	4.831.687.252.50
15.	Ἑτεραι ὑποχρ. ὅψεως εἰς δρ.	864.257.286	4.598.396.783.77	4.762.646.037.37
16.	Καταθ. εἰς δρ. ὑπὸ προθεσμίαν	998.328.656	—	—
17.	Ὑποχρ. εἰς ἐξωτ. Συνάλλαγμα	796.175.559	221.768.134.82	85.536.546.41
18.	Ἑτεραι ὑποχρεώσεις	111.724.629	401.455.563.19	497.834.710.77

ΓΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ηνον του 1933

ΓΗΤΙΚΟΝ

30 Σεπτεμβρίου 1933	31 Ὀκτωβρίου 1933	30 Νοεμβρίου 1933	31 Δεκεμβρίου 1933	Διαφορά μεταξύ τῶν μηνῶν Ἰουλ. καὶ Δε- κεμβρ. 1633 — ἢ —
3.467.807.567.92	3.719.228.297.56	3.885.901.187.90	4.018.471.735.80	+ 858.967.579
640.582.241.60	640.582.241.60	640.582.241.60	640.507.241.60	— 13.246.591
1.910.276.95	2.161.134.67	2.150.144.86	2.007.649.29	— 795.742
195.435.970.70	192.720.101.90	197.772.526.15	195.367.007.45	— 7.775.208
199.113.916.25	190.176.936.45	192.739.325.75	186.965.607.85	— 14.435.956
2.464.404.787.46	2.579.270.186.29	2.682.510.486.69	3.131.694.141.68	+ 794.501.602
2.714.111.162.45	2.714.111.162.45	2.714.111.162.45	2.714.111.162.45	—
400.682.124.55	400.682.124.55	391.495.522.15	371.199.383.55	— 29.515.625
99.821.546.59	100.085.674.09	100.640.814.39	150.526.725.69	+ 51.366.804
624.712.466.20	816.870.983.54	888.568.110.83	504.983.663.83	— 197.356.288

ΤΙΚΟΝ

400.000.000	400.000.000	400.000.000	400.000.000	—
62.819.584.55	62.819.584.55	62.819.583.55	66.724.549.80	—
30.000.000	30.000.000	30.000.000	30.000.000	—
5.303.826.852.50	5.564.745.567.50	5.425.579.100	5.448.848.600	+ 689.163.928
4.419.510.666.42	4.652.352.845.76	4.969.586.699.69	5.423.756.865.19	— 825.360.082
—	—	—	—	—
141.815.202.22	69.245.122.03	71.089.254.69	66.275.895.69	— 155.492.239
450.609.754.98	576.725.723.26	737.396.883.85	642.454.343.46	+ 240.998.780

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ ΤΟΥ
ΚΡΑΤΟΥΣ ΑΠΟ 1 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1933—30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1933.

Τίτλος έσόδου	Προϋπολο- γισθέντα	Βεβαιωθέντα		Είσπραχθέντα	
		’Από 1-4-33 ’Εως 30-9-33	’Από 1-4-33 ’Εως 30-9-33		
Κατηγορία I					
Πραγματικά έσοδα					
Τ Α Κ Τ Ι Κ Α					
’Αμεσοι φόροι	1,429,787,800	—	1,026,351,782	70	618,793,141, 05
’Εμμεσοι φόροι.....	4,157,451,800	—	2,160,580,386	55	2,152,307,439 05
Μονοπώλια	645,590,000	—	261,106,615	20	261,106,715 20
Τέλη χαρτοσήμου	626,000,000	—	326,365,796	80	293,401,851 90
Δικαιώματα του Κράτους	195.773.000		150,417,252	55	72,994,216 25
’Υπηρεσίαι δημόσιαι ένερ- γούμεναι παρά του Κρά- τους.....	301,002,000	—	151,134,857	60	150,244,561 30
Πρόσοδοι εκ της περιου- σίας του Κράτους.....	104,716,000	—	77,170,771	65	50,796,809 80
Διάφορα έσοδα.....	22,360,000	—	10,890,370	70	10,848,395 80
Συνδρομαί εις τὰ τακτικά έξοδα καί απολήψεις εκ τούτων.....	176,347,290	—	37,711,757	70	20,236,249 15
’Επιστροφαι χρημάτων προς τακτοποιήσιν χρη- ματικών ένταλμάτων προπληρωμής.....	—	—	16,312,142	—	16,312,142 —
Πρόσθετα δεκατημόρια....	20,000,000	—	12,088,818	10	11,080,849 95
’Εσοδα καταργηθέντων Εί- δικών Ταμείων.....	35,400,000	—	22,586,699	50	19.077.269 80
Πολεμικαί ’Επανορθώσεις..	—	—	—	—	—
Σύνολον τακτικῶν έσόδων	7,704,427,890	—	4,252,717,352	05	3,677,199,641 25
Ε Κ Τ Α Κ Τ Α					
Διάφορα έκτακτα έσοδα....	77,150,000	—	131,800,809	60	86,689,704 25
Σύνολον έκτάκτων έσόδων	77,150,000	—	131,800,809	60	86,689,704 25
Σύνολ. έσόδων Κατηγορ. I.	7,781,577,890	—	4,384,518,161	65	3,763,889,345 50
Κατηγορία II					
Κίνησις κεφαλαίων					
Τ Α Κ Τ Ι Κ Α					
Προϊόν εκποιήσεως κτημάτ.	22,770,000	—	21,285,780	60	7,315,671 05
Χρεωλύσια δανείων χορη- γηθέντα υπό του Δημο- σίου εις τρίτους.....	12,450,000	—	12,472,243	60	444,133 05
Σύνολον τακτικῶν έσόδων	35,220,000	—	33,758,024	20	7,819,804 10
Ε Κ Τ Α Κ Τ Α					
Προϊόν δανείων.....	150,000,000	—	25,595,320	50	25,595,320 50
’Απόσβεσις δανείων χορη- γηθέντων υπό του Δημο- σίου εις τρίτους.....	—	—	—	—	—
Σύνολον έκτάκτων έσόδων	150,000,000	—	25,595,320	50	25,595,320 50
Σύνολ. έσόδ.Κατηγορ. II..	185,220,000	—	59,353,344	70	33,415,124 60
Γενικόν σύνολον έσόδων..	5,966,797,890	—	4,443,871,506	35	3,797,304,470 10